HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a șaptea)

18 decembrie 2025 *

„Trimitere preliminară – Politică industrială – Procedura de furnizare de informații în domeniul standardelor, reglementărilor tehnice și al normelor privind serviciile societății informaționale – Directiva (UE) 2015/1535 – Noțiunea de «reglementare tehnică» – Reglementare națională care obligă la furnizarea codului sursă al unui software înregistrat în baza de date a administrației fiscale unui organism de evaluare a conformității cerințelor tehnice fiscale – Articolul 34 TFUE – Măsură cu efect echivalent restricției cantitative la import – Principiul proporționalității”

În cauza C-353/24,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de administratīvā rajona tiesa, Rīgas tiesu nams (Tribunalul Administrativ Districtual, Secția Riga, Letonia), prin decizia din 13 mai 2024, primită de Curte la 15 mai 2024, în procedura

SIA „EUROPARK LATVIA”,

SKIDATA GmbH

împotriva

Valsts ieņēmumu dienests,

cu participarea:

SIA „19 points”,

SIA „Ernst & Young Baltic”,

CURTEA (Camera a șaptea),

compusă din domnul F. Schalin, președinte de cameră, și domnii M. Gavalec (raportor) și Z. Csehi, judecători,

avocat general: doamna J. Kokott,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

* Limba de procedură: letona.

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru SIA „EUROPARK LATVIA”, de S. Petrovičs, advokāts;

– pentru SKIDATA GmbH, de R. Gasūns, jurists;

– pentru guvernul leton, de J. Davidoviča și K. Pommere, în calitate de agenți;

– pentru guvernul ceh, de A. Edelmannová, M. Smolek și J. Vláčil, în calitate de agenți;

– pentru Comisia Europeană, de M. Escobar Gomez, L. Malferrari și I. Naglis, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatei generale,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 1 punctul 11 și a articolului 8 alineatul (1) din Directiva 98/34/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 iunie 1998 referitoare la procedura de furnizare de informații în domeniul standardelor, reglementărilor tehnice și al normelor privind serviciile societății informaționale (JO 1998, L 204, p. 37, Ediție specială, 13/vol. 23, p. 207), astfel cum a fost modificată prin Regulamentul (UE) nr. 1025/2012 a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 (JO 2012, L 316, p. 12) (denumită în continuare „Directiva 98/34”), precum și a articolului 34 TFUE.

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între SIA „EUROPARK LATVIA” (denumită în continuare „Europark”) și SKIDATA GmbH (denumită în continuare „Skidata”), pe de o parte, și Valsts ieņēmumu dienests (Administrația fiscală națională, Letonia), pe de altă parte, în legătură cu o decizie prin care aceasta din urmă a exclus din baza sa de date dispozitive de plată automată fabricate de Skidata.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii Europene

Directiva 98/34

3 Articolul 1 din Directiva 98/34 prevedea:

„În sensul prezentei directive, termenii utilizați au următoarele înțelesuri:

(1) «produs», orice produs fabricat industrial și orice produs agricol, inclusiv produsele de pescărie;

[…]

(3) «specificație tehnică», o specificație inclusă într-un document care stabilește caracteristicile unui produs, cum ar fi nivelurile de calitate, performanță, securitate sau dimensiunile, inclusiv cerințele care se aplică produsului cu privire la numele sub care acesta este comercializat, terminologia, simbolurile, încercările și metodele de încercare, ambalarea, marcarea sau etichetarea și procedurile pentru evaluarea conformității.

[…]

(4) «alte cerințe», o cerință, alta decât specificațiile tehnice, impusă unui produs în scopul protejării în special a consumatorilor sau a mediului și care afectează ciclul de viață al produsului după punerea sa pe piață, cum ar fi condițiile de utilizare, reciclare, reutilizare sau de îndepărtare a acestuia, atunci când aceste condiții pot influența semnificativ compoziția sau natura produsului ori comercializarea acestuia;

(5) «norme pentru servicii», cerințe de natură generală referitoare la inițierea și desfășurarea activităților de prestări de servicii în sensul alineatului (2), în special prevederi referitoare la prestatorul de servicii, la servicii și la beneficiarul serviciilor, exclusiv normele care nu se referă în mod special la serviciile definite la alineatul respectiv.

[…]

(11) «reglementare tehnică», specificațiile tehnice sau alte cerințe sau norme cu privire la servicii, inclusiv dispozițiile administrative relevante, a căror respectare este obligatorie, *de iure* sau *de facto*, în cazul comercializării, prestării unui serviciu, stabilirii unui prestator de servicii sau utilizării într-un stat membru sau într-o parte semnificativă a acestuia, precum și actele cu putere de lege sau actele administrative ale statelor membre, cu excepția celor menționate la articolul 10, care interzic fabricarea, importul, comercializarea sau utilizarea unui produs sau care interzic prestarea sau utilizarea unui serviciu sau stabilirea în calitate de prestator de servicii.

De facto, reglementările tehnice includ:

– actele cu putere de lege sau actele administrative ale unui stat membru care fac referire fie la specificații tehnice sau alte cerințe sau norme referitoare la servicii, fie la coduri profesionale sau coduri de practică, care la rândul lor fac referire la specificații tehnice sau la alte cerințe sau norme privind serviciile a căror respectare conferă prezumția de conformitate cu obligațiile impuse de actele cu putere de lege sau actele administrative menționate anterior;

– acordurile voluntare în care o autoritate publică este parte contractantă și care prevăd, în interesul general, respectarea specificațiilor tehnice sau a altor cerințe sau norme cu privire la servicii, cu excepția specificațiilor pentru licitații în cazul achizițiilor publice;

– specificațiile tehnice sau alte cerințe sau norme referitoare la servicii în legătură cu măsuri fiscale sau financiare care afectează consumul de produse sau servicii prin încurajarea respectării acestor specificații tehnice sau a altor cerințe sau norme cu privire la servicii; specificațiile tehnice sau alte cerințe sau norme cu privire la serviciile în legătură cu sistemele de asigurări sociale la nivel național nu sunt incluse.

Acestea cuprind reglementări tehnice impuse de către autoritățile desemnate de statele membre și care figurează pe o listă elaborată de Comisie înainte de 5 august 1999, în cadrul Comitetului prevăzut la articolul 5.

Modificarea acestei listei se efectuează în conformitate cu aceeași procedură.

(12) «proiect de reglementare tehnică», textul unei specificații tehnice sau al unei alte cerințe sau norme cu privire la servicii, inclusiv dispozițiile administrative, formulat în scopul adoptării sale ca reglementare tehnică, textul fiind într-un stadiu de elaborare în care pot fi făcute încă modificări substanțiale.

[…]”

4 Articolul 8 alineatul (1) primul paragraf din această directivă prevedea:

„În conformitate cu articolul 10, Comisiei îi este comunicat, de îndată, de către statele membre, orice proiect de reglementare tehnică, cu excepția situației în care acesta transpune integral textul unui standard internațional sau european, caz în care este suficientă informația referitoare la standardul în cauză; de asemenea, acestea înaintează Comisiei o expunere a motivelor care fac necesară elaborarea unei astfel de reglementări, în cazul în care acest lucru nu a fost clarificat suficient în proiectul de reglementare tehnică.”

Directiva (UE) 2015/1535

5 Directiva (UE) 2015/1535 a Parlamentului European și a Consiliului din 9 septembrie 2015 referitoare la procedura de furnizare de informații în domeniul reglementărilor tehnice și al normelor privind serviciile societății informaționale (JO 2015, L 241, p. 1) a abrogat și a înlocuit Directiva 98/34 începând cu 7 octombrie 2015.

6 Articolul 1 alineatul (1) din Directiva 2015/1535 prevede:

„În sensul prezentei directive, se aplică următoarele definiții:

(a) «produs» înseamnă orice produs fabricat industrial și orice produs agricol, inclusiv produsele de pescărie;

[…]

(c) «specificație tehnică» înseamnă o specificație inclusă într-un document care stabilește caracteristicile unui produs, cum ar fi nivelurile de calitate, performanță, siguranță sau dimensiunile, inclusiv cerințele care se aplică produsului cu privire la numele sub care acesta este comercializat, terminologia, simbolurile, încercările și metodele de încercare, ambalarea, marcarea sau etichetarea și procedurile pentru evaluarea conformității.

[…]

(d) «alte cerințe» înseamnă o cerință, alta decât specificația tehnică, impusă unui produs în scopul protecției în special a consumatorilor sau a mediului și care afectează ciclul de viață al produsului după introducerea sa pe piață, cum ar fi condițiile de utilizare, reciclare, reutilizare sau eliminare a acestuia, atunci când astfel de condiții pot influența semnificativ compoziția sau natura produsului ori comercializarea acestuia;

(e) «normă cu privire la servicii» înseamnă o cerință de natură generală referitoare la inițierea și desfășurarea activităților de prestări de servicii în înțelesul literei (b), în special dispoziții referitoare la prestatorul de servicii, la servicii și la beneficiarul serviciilor, cu excepția normelor care nu se referă în mod specific la serviciile definite la litera respectivă.

[…]

(f) «reglementare tehnică» înseamnă o specificație tehnică sau o altă cerință sau normă cu privire la servicii, inclusiv dispozițiile administrative relevante, a cărei respectare este obligatorie, *de iure* sau *de facto*, în cazul comercializării, prestării unui serviciu, stabilirii unui operator de servicii sau utilizării într-un stat membru sau într-o parte semnificativă a acestuia, precum și actele cu putere de lege sau actele administrative ale statelor membre, cu excepția celor prevăzute la articolul 7, care interzic fabricarea, importul, comercializarea sau utilizarea unui produs sau care interzic prestarea sau utilizarea unui serviciu sau stabilirea în calitate de prestator de servicii.

Reglementările tehnice *de facto* includ
(i) actele cu putere de lege sau actele administrative ale unui stat membru care fac referire fie la specificații tehnice sau la alte cerințe sau la norme cu privire la servicii, fie la coduri profesionale sau coduri de bune practici, care, la rândul lor,fac referire la specificații tehnice sau la alte cerințe sau la norme cu privire la servicii, a căror respectare conferă prezumția de conformitate cu obligațiile impuse de actele cu putere de lege sau actele administrative respective;
(ii) acordurile voluntare la care o autoritate publică este parte contractantă și care prevăd, în interesul general, respectarea specificațiilor tehnice sau a altor cerințe sau norme cu privire la servicii, cu excepția caietului de sarcini pentru achiziții publice;
(iii) specificațiile tehnice sau alte cerințe sau norme cu privire la servicii în legătură cu măsuri fiscale sau financiare care afectează consumul de produse sau servicii prin încurajarea respectării acestor specificații tehnice sau a altor cerințe sau norme cu privire la servicii; specificațiile tehnice sau alte cerințe sau norme cu privire la servicii în legătură cu sistemele de asigurări sociale la nivel național nu sunt incluse.

Acestea cuprind reglementări tehnice impuse de către autoritățile desemnate de statele membre și care figurează pe o listă elaborată și actualizată, după caz, de Comisie, în cadrul Comitetului menționat la articolul 2.

Modificarea acestei listei se efectuează în conformitate cu aceeași procedură.

(g) «proiect de reglementare tehnică» înseamnă textul unei specificații tehnice sau al unei alte cerințe sau norme cu privire la servicii, inclusiv dispozițiile administrative, formulat în scopul adoptării sale ca reglementare tehnică, textul fiind într-un stadiu de elaborare în care pot fi făcute încă modificări substanțiale.

[…]”

7 Articolul 5 alineatul (1) primul paragraf din această directivă prevede:

„Sub rezerva articolului 7, statele membre comunică de îndată Comisiei orice proiect de reglementare tehnică, cu excepția situației în care doar se transpune integral textul unui standard internațional sau european, caz în care este suficientă informația referitoare la standardul în cauză; de asemenea, acestea înaintează Comisiei o expunere a motivelor care fac necesară adoptarea unei astfel de reglementări, în cazul în care aceste motive nu au fost clarificate suficient în proiectul de reglementare tehnică."

Dreptul leton

Legea privind impozitele și taxele

8 Articolul 28^{1} alineatul 4^{1} din Likums Par nodokļiem un nodevām (Legea privind impozitele și taxele) prevede:

„Persoanele impozabile pot utiliza dispozitive și echipamente electronice care îndeplinesc cerințele tehnice aplicabile dispozitivelor și echipamentelor de înregistrare a taxelor și a altor plăți, care au făcut obiectul unei verificări a conformității. Mentenanța dispozitivelor și echipamentelor electronice poate fi efectuată de un prestator de servicii de mentenanță care a făcut obiectul unei verificări a conformității prevăzute de dispozițiile legale."

Normele de utilizare

9 Articolul 121^{4} punctul 4 din Ministru kabineta noteikumi Nr. 96 „Nodokļu un citu maksājumureģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu lietošanas kārtība" (Decretul nr. 96 al Consiliului de Miniștri privind modalitățile de utilizare a dispozitivelor și a echipamentelor electronice de înregistrare a impozitelor și a altor plăți) din 11 februarie 2014 (denumite în continuare „normele de utilizare") prevede:

„În scopul verificării conformității modelelor de case de marcat, de case de marcat hibride, de sisteme de înregistrare a plăților, de dispozitive și de echipamente specializate, a modificărilor acestora și a versiunilor lor de software, prestatorul de servicii de mentenanță furnizează organismului [de verificare a conformității] documentația tehnică în limba producătorului, însoțită de o traducere autorizată în limba națională. Documentația tehnică cuprinde: codul sursă (instrucțiuni informatice care pot fi citite de om și care au fost redactate [de] un programator) și codul executabil (ansamblu de simboluri pe care le citește un calculator pentru a executa un program compilat de un programator) ale software-ului înregistrat și ale modulului de memorie fiscală."

10 Articolul 121^{5} din aceste norme de utilizare prevede:

„În termen de șase luni de la primirea documentelor menționate la articolul 121^{4} din prezentul decret, organismul de control al conformității transmite prestatorului de servicii de mentenanță o declarație de conformitate a modelului de casă de marcat, de casă de marcat hibridă, de sistem de înregistrare a plăților, de dispozitiv sau de echipament specializat, a modificării sale sau a versiunii acestuia cu cerințele tehnice aplicabile dispozitivelor și echipamentelor electronice de înregistrare a taxelor și a altor plăți […] sau îi comunică refuzul de a elibera o astfel de declarație de conformitate."

11 Potrivit articolului 129[4] punctul 6 din normele de utilizare menționate:

„Atunci când înregistrează în baza de date unificată (registru) a Administrației Naționale Fiscale modelul sau modificarea unei case de marcat, a unei case de marcat hibride, a unui sistem de înregistrare a plăților, a unui dispozitiv sau echipament specializat a căror mentenanță este realizată de un prestator de servicii de mentenanță, prestatorul în cauză, indiferent dacă este producătorul echipamentului sau al dispozitivului sau un reprezentant autorizat al producătorului, furnizează administrației fiscale naționale, în termen de 24 de ore, codul sursă al software-ului înregistrat, în cazul în care aceasta îl solicită.”

12 Articolul 129[17] alineatul 1 punctul 1.2.2 din normele de utilizare prevede:

„Administrația fiscală exclude din baza sa de date unică (registru): casele de marcat, casele de marcat hibride, sistemele de casă, dispozitivele și echipamentele specializate înregistrate în numele utilizatorului [în cazul în care] cerințele prevăzute de reglementarea privind cerințele tehnice aplicabile dispozitivelor și echipamentelor electronice de înregistrare a impozitelor și a altor plăți nu au fost respectate. Administrația informează utilizatorul, în termen de 15 zile lucrătoare, cu privire la excluderea din baza de date unificată (registru).”

Litigiul principal și întrebările preliminare

13 Europark este o societate comercială letonă care furnizează servicii de parcare în domeniul transporturilor. Skidata este o societate comercială austriacă ce produce în Austria dispozitive de plată automată și le exportă în 25 de state membre, printre care Letonia.

14 La 30 iunie și la 27 noiembrie 2015, Europark a achiziționat de la Skidata opt dispozitive de plată automată care, între 8 octombrie și 30 decembrie 2015, au fost înregistrate ca atare de administrația fiscală națională în baza sa de date.

15 Prin scrisoarea din 16 mai 2022, SIA „Ernst Young Baltic”, organismul însărcinat să controleze conformitatea cu cerințele tehnice fiscale a caselor și a dispozitivelor automate, a informat administrația fiscală națională că refuzase să emită o declarație de conformitate pentru aceste opt dispozitive pentru motivul că SIA „19 points”, prestatorul de servicii de întreținere, nu îi comunicase datele prevăzute la articolul 121[4] punctul 4 din normele de utilizare, și anume codul sursă și codul obiect al software-ului înregistrat al dispozitivelor menționate.

16 În consecință, printr-o decizie din 2 septembrie 2022, această administrație le-a exclus din baza sa de date.

17 În aceste condiții, Europark și Skidata au introdus o acțiune având ca obiect anularea acestei decizii la administratīvā rajona tiesa, Rīgas tiesu nams (Tribunalul Administrativ Districtual, Secția Riga, Letonia), care este instanța de trimitere. Acestea susțin că normele de utilizare impun comunicarea codului sursă și a codului obiect al software-ului înregistrat și ar constitui o cerință tehnică ce ar fi trebuit să fie notificată Comisiei, în conformitate cu prevederile Directivei 2015/1535.

18 Pe de altă parte, acestea arată că Europark, în calitate de dobânditor al unui drept de utilizare a unui software, nu poate obține în mod legal și divulga din proprie inițiativă codul sursă al software-ului fără consimțământul fabricantului său Skidata, din moment ce acest cod aparține acestuia și este acoperit de secretul de afaceri. Obligația de a furniza codul sursă ar aduce astfel o atingere disproporționată dreptului de proprietate intelectuală al producătorului.

19 În acest context, instanța de trimitere arată, în primul rând, că dispozitivele de plată automată în discuție în litigiul principal reprezintă „produse”, în sensul articolului 1 punctul 1 din Directiva 98/34. Prin urmare, aceasta se întreabă dacă obligația de a furniza codul sursă al software-ului înregistrat al acestor dispozitive intră în sfera noțiunii de „reglementare tehnică”, în sensul articolului 1 punctul 11 din această directivă, care distinge patru categorii de măsuri. Aceasta ridică, în cazul unui răspuns afirmativ, problema categoriei în care ar trebui încadrată o astfel de obligație.

20 Potrivit instanței de trimitere, această obligație ar putea intra sub incidența a trei dintre aceste categorii și, prin urmare, ar putea fi calificată fie drept „specificație tehnică”, în sensul articolului 1 punctul 3 din Directiva 98/34, fie drept „alte cerințe”, în sensul articolului 1 punctul 4 din această directivă, fie drept norme „care interzic fabricarea, importul, comercializarea sau utilizarea unui produs”, prevăzute la articolul 1 punctul 11 din directiva menționată.

21 În al doilea rând, instanța de trimitere ridică problema dacă obligația de a furniza codul sursă al software-ului înregistrat unui organism de control al conformității poate fi considerată o măsură cu efect echivalent unei restricții cantitative la import, în sensul articolului 34 TFUE.

22 Ea consideră că această obligație urmărește un obiectiv legitim, întrucât permite administrației fiscale naționale să se asigure de exactitatea înregistrărilor și să evite orice neînregistrare sau neplată a impozitelor. Cu toate acestea, instanța menționată ridică problema dacă o asemenea obligație este necesară pentru atingerea acestui obiectiv. Astfel, ea subliniază că Skidata furnizează în alte state membre, în vederea realizării controalelor în cauză, o interfață de programare a aplicării unor dispozitive automate precum cele în discuție în litigiul principal, care permite organismului de control al conformității cu cerințele fiscale să obțină toate informațiile necesare cu privire la plăți. În plus, instanța de trimitere arată că Skidata acceptase de asemenea să furnizeze partea codului sursă referitoare la înregistrarea plăților și a impozitelor în vederea controlului conformității. Or, organismul de control în discuție în litigiul principal nu a aprobat această propunere și continuă să impună comunicarea codului sursă complet.

23 În această privință, instanța de trimitere consideră că, deși obligația prevăzută de reglementarea națională în discuție în litigiul principal nu interzice comercializarea unor dispozitive de plată automată pe piața letonă, ea impune în sarcina producătorului acestor dispozitive o sarcină dublă, acestea trebuind să fie conforme atât cu normele țării de fabricație, cât și cu cele ale țării de comercializare. Prin urmare, potrivit instanței de trimitere, o asemenea obligație este susceptibilă să facă importul dispozitivelor menționate mai dificil și mai costisitor, astfel încât ar putea descuraja operatorii interesați să le comercializeze în Letonia.

24 În aceste condiții, administratīvā rajona tiesa, Rīgas tiesu nams (Tribunalul Administrativ Districtual, Secția Riga) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Articolul 1 alineatul (11) din Directiva 98/34 trebuie interpretat în sensul că în sfera noțiunii de «reglementări tehnice», ale căror proiecte trebuie notificate Comisiei în temeiul articolului 8 alineatul (1) din directiva menționată, poate fi inclusă o dispoziție de drept potrivit căreia un prestator de servicii de mentenanță are obligația de a furniza organismului de control al conformității codul sursă al unui software înregistrat?

2) Articolul 34 TFUE trebuie interpretat în sensul că obligația de a furniza unui organism de verificare a conformității codul sursă al unui software înregistrat poate fi considerată o măsură cu efect echivalent unei restricții cantitative la import?

3) În cazul unui răspuns afirmativ la întrebarea anterioară, această măsură poate fi considerată proporțională în raport cu eficiența controalelor fiscale?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

25 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că, astfel cum rezultă din articolele 10 și 11 din Directiva 2015/1535, Directiva 98/34 a fost abrogată cu efect de la 7 octombrie 2015, dată la care a intrat în vigoare Directiva 2015/1535. Din decizia de trimitere reiese că Europark a achiziționat unele dintre dispozitivele de plată automată în cauză la 30 iunie 2015, celelalte fiind, în schimb, achiziționate după 7 octombrie 2015. Cele opt dispozitive în cauză au fost înregistrate în baza de date a administrației fiscale naționale, iar ulterior au fost excluse din aceasta după data respectivă. Rezultă că atât dispozițiile Directivei 98/34, cât și cele ale Directivei 2015/1535 sunt aplicabile *ratione temporis* faptelor din litigiul principal.

26 Cu toate acestea, din moment ce dispozițiile acestor directive relevante pentru cauza principală sunt redactate în termeni comparabili, este necesară limitarea la dispozițiile Directivei 2015/1535.

27 În plus, este necesar să se arate că instanța de trimitere a solicitat Curții, prin intermediul primei sale întrebări, să interpreteze articolul 1 punctul 11 din Directiva 98/34 în lumina articolului 8 alineatul (1) din aceasta, în temeiul căruia statele membre comunică de îndată Comisiei orice proiect de „reglementare tehnică” în sensul articolului 1 punctul 11 din această directivă. În această privință, trebuie amintit, astfel cum a arătat și această instanță, că, potrivit unei jurisprudențe constante, nerespectarea de către un stat membru a obligației sale de comunicare prealabilă a unui astfel de proiect determină inopozabilitatea față de particulari a „reglementării tehnice” respective (Hotărârea din 3 decembrie 2020, Star Taxi App, C-62/19, EU:C:2020:980, punctul 57 și jurisprudența citată).

28 Prin urmare, trebuie să se considere că, prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită să se stabilească dacă articolul 1 alineatul (1) litera (f) din Directiva 2015/1535 trebuie interpretat în sensul că o reglementare națională care impune prestatorului de servicii însărcinat cu întreținerea dispozitivelor de plată automată să furnizeze organismului de control al conformității respectivelor dispozitive codul sursă al software-ului înregistrat al acestora constituie o „reglementare tehnică”, în sensul acestei dispoziții, care nu poate fi opusă

particularilor decât dacă proiectul de reglementare corespunzător a făcut obiectul unei comunicări prealabile către Comisie în conformitate cu articolul 5 alineatul (1) primul paragraf din Directiva 2015/1535.

29 Trebuie amintit că articolul 1 alineatul (1) litera (f) din Directiva 2015/1535 distinge patru categorii de măsuri care pot fi considerate „reglementări tehnice” în sensul acestei directive, și anume, în primul rând, „specificația tehnică”, în al doilea rând, „o altă cerință”, în al treilea rând, „norma cu privire la servicii” și, în al patrulea rând, „actele cu putere de lege sau actele administrative ale statelor membre care interzic fabricarea, importul, comercializarea sau utilizarea unui produs”. Primele trei categorii de măsuri sunt definite la literele (c)-(e) ale acestui articol 1 alineatul (1).

30 Pentru a răspunde la întrebarea adresată, trebuie, așadar, să se examineze dacă obligația de a furniza unui organism de control al conformității codul sursă al software-ului înregistrat în dispozitive de plată automată, precum obligația prevăzută de normele de utilizare, se încadrează într-una dintre aceste patru categorii de reglementări tehnice.

31 Trebuie precizat, în primul rând, că întrebările instanței de trimitere nu se raportează la serviciile societății informaționale, cu alte cuvinte la serviciile prestate la distanță, prin mijloace electronice și la solicitarea individuală a unui destinatar, ci la produse specifice și la utilizarea acestora, în speță dispozitive de plată automată. Prin urmare, nu este necesar să se examineze dacă o astfel de obligație intră în categoria „normei cu privire la servicii”, în sensul articolului 1 alineatul (1) litera (e) din Directiva 2015/1535.

32 În al doilea rând, trebuie să se verifice dacă această obligație poate intra în categoria „actel[or] cu putere de lege sau actel[or] administrative ale statelor membre […] care interzic fabricarea, importul, comercializarea sau utilizarea unui produs”, în sensul articolului 1 alineatul (1) litera (f) din Directiva 2015/1535.

33 În speță, deși necomunicarea codului sursă al software-ului înregistrat de dispozitive de plată automată organismului de control al conformității conduce la imposibilitatea de a utiliza aceste dispozitive pentru înregistrarea operațiunilor și a plăților, normele de utilizare în discuție în litigiul principal nu interzic totuși fabricarea, importul, comercializarea sau utilizarea unor astfel de dispozitive.

34 În consecință, obligația de a furniza codul sursă al software-ului înregistrat prevăzută de normele de utilizare în discuție în litigiul principal nu poate intra în categoria „actel[or] cu putere de lege sau actel[or] administrative ale statelor membre […] care interzic fabricarea, importul, comercializarea sau utilizarea unui produs”, în sensul articolului 1 alineatul (1) litera (f) din Directiva 2015/1535.

35 În al treilea rând, în ceea ce privește aspectul dacă această obligație intră sub incidența noțiunii de „specificație tehnică”, în sensul articolului 1 alineatul (1) litera (c) din Directiva 2015/1535, trebuie amintit că această noțiune face trimitere la specificațiile care figurează într-un document care stabilește caracteristicile unui produs, cum ar fi nivelurile de calitate, performanță, siguranță sau dimensiunile, inclusiv cerințele care se aplică produsului, printre altele cu privire la procedurile pentru evaluarea conformității.

36 Conform jurisprudenței constante a Curții, noțiunea de „specificație tehnică” presupune ca măsura națională să se refere în mod necesar la produs sau la ambalajul acestuia ca atare și să stabilească, prin urmare, una dintre caracteristicile impuse unui produs (Hotărârea din 24 noiembrie 2022, Belplant, C-658/21, EU:C:2022:925, punctul 24 și jurisprudența citată).

37 Curtea a statuat de asemenea că o reglementare națională care supune comercializarea unui produs unei autorizări prealabile trebuie calificată drept „reglementare tehnică”, în sensul articolului 1 alineatul (1) litera (f) din Directiva 2015/1535 (a se vedea în acest sens Hotărârea din 22 ianuarie 2002, Canal Satélite Digital, C-390/99, EU:C:2002:34, punctul 46 și jurisprudența citată).

38 În cauza principală, obligația stabilită în sarcina prestatorului de servicii de întreținere prin articolul 121^4 punctul 4 din normele de utilizare de a furniza organismului însărcinat cu controlul conformității produselor în cauză documentația tehnică privind aceste produse, care trebuie să cuprindă codul sursă și codul obiect al software-ului înregistrat, se referă la produse ca atare. Mai precis, reglementarea națională arată că codul sursă prezintă instrucțiunile informatice care pot fi citite de om, scrise de un programator, și că codul obiect prezintă ansamblul de simboluri care pot fi înțelese de un calculator pentru executarea unui program. În plus, această reglementare precizează că documentația menționată trebuie furnizată în limba națională a producătorului, însoțită de o traducere autentificată în limba națională. Prin urmare, trebuie arătat că reglementarea națională în discuție în litigiul principal se referă la produs ca atare și impune prestatorilor de servicii de întreținere să furnizeze documentația tehnică ce conține, printre altele, codul sursă și codul obiect al software-ului înregistrat, care ar trebui considerate ca fiind caracteristici necesare și specifice pentru toate automatele de vânzare, întrucât nu pot fi impuse unor produse care nu posedă codul sursă și codul obiect al software-ului înregistrat.

39 În plus, obligația de a comunica codul sursă și codul obiect al software-ului înregistrat este o cerință care se aplică dispozitivelor de plată automată în cadrul procedurii de evaluare a conformității lor cu cerințele fiscale. În acest sens, respectivele coduri trebuie verificate în timpul controlului conformității de către organismul de control al conformității. În lipsa comunicării, dispozitivele de plată automată nu pot obține declarația de conformitate necesară pentru înregistrarea lor în baza de date unică a administrației fiscale naționale, ceea ce împiedică, în principiu, introducerea lor pe piață în Letonia. În sfârșit, trebuie subliniat că normele și cerințele procedurii de evaluare a conformității sunt stabilite de normele de utilizare care nu au fost notificate Comisiei în conformitate cu articolul 5 alineatul (1) primul paragraf din Directiva 2015/1535.

40 În consecință, o reglementare națională precum cea în discuție în litigiul principal, care impune prestatorului de servicii însărcinat cu întreținerea dispozitivelor de plată automată să furnizeze organismului de control al conformității acestor dispozitive documentația tehnică care conține printre altele codul sursă al software-ului înregistrat, intră în sfera noțiunii de „specificație tehnică”, în sensul articolului 1 alineatul (1) litera (c) din Directiva 2015/1535, și constituie astfel o „reglementare tehnică” în sensul articolului 1 alineatul (1) litera (f) din această directivă.

41 În al patrulea și ultimul rând, trebuie să se aprecieze dacă obligația de a furniza codul sursă al software-ului înregistrat poate fi calificată drept „reglementare tehnică” în temeiul apartenenței sale la categoria „alte cerințe”, în sensul articolului 1 alineatul (1) litera (d) din Directiva 2015/1535. În temeiul acestei dispoziții, respectiva noțiune acoperă o cerință, alta decât specificația tehnică, impusă unui produs în scopul protecției în special a consumatorilor sau a

mediului și care afectează ciclul de viață al produsului după introducerea sa pe piață, cum ar fi condițiile de utilizare, reciclare, reutilizare sau eliminare a acestuia, atunci când astfel de condiții pot influența semnificativ compoziția sau natura produsului ori comercializarea acestuia.

42 Este necesar să se constate că, în măsura în care această obligație intră în sfera noțiunii de „specificație tehnică”, astfel cum s-a constatat la punctul 40 din prezenta hotărâre, ea nu poate fi calificată drept „altă cerință”. Astfel, în conformitate cu definiția acestei noțiuni prezentată la punctul anterior, ea nu acoperă „specificațiile tehnice”.

43 Cu toate acestea, din motive de exhaustivitate, trebuie precizat că Curtea a statuat că, pentru a putea fi calificate drept „alte cerințe”, măsurile naționale în cauză trebuie să constituie „condiții” care pot influența în mod semnificativ compoziția, natura sau comercializarea produsului în cauză (a se vedea în acest sens Hotărârea din 9 martie 2023, Vapo Atlantic, C-604/21, EU:C:2023:175, punctul 39, precum și jurisprudența citată).

44 În speță, este necesar să se arate că o reglementare națională precum cea în discuție în litigiul principal, care impune prestatorilor de servicii însărcinați cu întreținerea dispozitivelor de plată automată să furnizeze organismului de control al conformității acestor dispozitive codul sursă și codul obiect al software-ului înregistrat al acestora din urmă pentru a obține o declarație de conformitate necesară pentru înregistrarea dispozitivelor menționate în baza de date unică a administrației fiscale naționale, poate afecta comercializarea acestora din urmă. Astfel, nerespectarea acestei obligații poate influența în mod semnificativ comercializarea dispozitivelor de plată automată, din moment ce operatorii economici nu sunt încurajați să le achiziționeze și aceste dispozitive nu pot fi folosite, în realitate, în conformitate cu utilizarea căreia îi sunt destinate. Pe de altă parte, trebuie amintit că, astfel cum reiese din decizia de trimitere, obligația de a furniza codul sursă și codul obiect al software-ului înregistrat în discuție în litigiul principal nu are ca obiectiv protecția consumatorilor sau a mediului, ci permite statului să asigure respectarea obligațiilor de declarare și să garanteze controlul plății impozitelor.

45 Prin urmare, o reglementare națională precum cea în discuție în litigiul principal nu se poate considera ca reprezentând „altă cerință”, în sensul articolului 1 alineatul (1) litera (d) din Directiva 2015/1535.

46 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, este necesar să se răspundă la prima întrebare că articolul 1 alineatul (1) litera (f) din Directiva 2015/1535 trebuie interpretat în sensul că o reglementare națională care impune prestatorului de servicii însărcinat cu întreținerea dispozitivelor de plată automată să furnizeze organismului de control al conformității acestor dispozitive codul sursă al software-ului înregistrat al acestora constituie o „reglementare tehnică”, în sensul acestei dispoziții, care nu poate fi opusă particularilor decât dacă proiectul de reglementare corespunzător a făcut obiectul unei comunicări prealabile către Comisie în conformitate cu articolul 5 alineatul (1) primul paragraf din această directivă.

Cu privire la a doua și la a treia întrebare

47 Ținând seama de răspunsul dat la prima întrebare, nu este necesar să se răspundă la cea de a doua și la cea de a treia întrebare.

Cu privire la cheltuielile de judecată

48 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a șaptea) declară:

Articolul 1 alineatul (1) litera (f) din Directiva (UE) 2015/1535 a Parlamentului European și a Consiliului din 9 septembrie 2015 referitoare la procedura de furnizare de informații în domeniul reglementărilor tehnice și al normelor privind serviciile societății informaționale

trebuie interpretat în sensul că

o reglementare națională care impune prestatorului de servicii însărcinat cu întreținerea dispozitivelor de plată automată să furnizeze organismului de control al conformității acestor dispozitive codul sursă al software-ului înregistrat al acestora constituie o „reglementare tehnică”, în sensul acestei dispoziții, care nu poate fi opusă particularilor decât dacă proiectul de reglementare corespunzător a făcut obiectul unei comunicări prealabile către Comisia Europeană în conformitate cu articolul 5 alineatul (1) primul paragraf din această directivă.

Semnături